

“ Danmark halter efter i det internationale kapløb om at skabe innovation og udvikling.

FRANS CLEMMESSEN

Myte om dansk energiforskning punkteret

ANALYSE AF FRANS CLEMMESSEN OG RASMUS TENGVAD

Danmark er ikke foregangsland på energiforskningsområdet, viser en ny analyse. Desuden bærer energiforskningsområdet præg af stop-go politik og ustabile bevillinger, viser analysen foretaget af tre fremtrædende økonomiprofessorer fra Center for Economic and Business Research på CBS.

Skal Danmark blive en grøn vindnation indenfor udvikling og eksport af miljøvenlig og omkostningseffektiv energiteknologi, bliver det nødvendigt med en markant opprioritering af energiforskningsindsatsen. Nye tal viser, at Danmarks offentlige udgifter til forskning i nye energiteknologier ligger på OECD-gennemsnit.

Tallene stammer fra en dugfrisk analyse af dansk energiforskning¹ foretaget af Center for Economic and Business Research (CEBR) på Copenhagen Business School. Analysen belyser sammenhængskraften mellem initiativerne på tværs fra grundforskning til anvendt forskning i form af udviklings- og demonstrationsprojekter.

Derfor stiller den tre spørgsmål: Danner de enkelte led tilsammen en velfungerende fødekæde? Har dansk energiforskning overordnet set et fornuftigt omfang? Er prioriteringen af midlerne hensigtsmæssig i forhold til samfundsnytten?

Analysen identificerer dansk energiforsknings styrker og svagheder. På plussiden tæller især energiforskningens evne til at samarbejde med erhvervslivet, til at få del i EU's forskningsmidler og til at uddanne ph.d.-kandidater. (se billedetekst samt faktaboks 1)

Men den opsummerer også tre svagheder:

- De sidste 20 år er energiforskningens gennemsnitlige andel af de offentlige forskningsmidler 7,5 procent, mens OECD-gennemsnittet i samme periode er 8 procent.
- Indsatsen er spredt over mange 'små kasser', som ikke er koordinerede, og ansøgerne har svært ved at finde rundt. På aftagersiden er også en tendens til spredning med mange små miljøer, hvilket gør det svært at opnå kritisk masse.
- Bevillingerne til energiforskning har gennem årene været svingene på grund af en stop-go politik, og det svækker muligheden for langsigtet planlægning i energiforskningen.
(se tabel 1 og tabel 2)

¹ [Analyse af dansk energiforskning – er bevillingerne store nok, og er prioriteringerne rigtige?, CEBR september 2009](#)

Danmark har et stærkt fagligt miljø

Danske patenter inden for biomasse og vind ligger henholdsvis 4 og 10 gange over gennemsnittet i EU (antal patenter per mio. indbyggere). Antallet af ph.d'ere på energiområdet er vokset med 37 % fra 2008 til 2010.

I fremtiden kan viden om elbiler og ladeteknologi blive en ny dansk eksportsucces.

Tabel 1

Svagheder på energiforskningsområdet

Energiforskningens gennemsnitlige andel af de samlede forskningsmidler de sidste 20 år	7,5 %
OECD-gennemsnit i samme periode	8 %

De danske bevillinger til energiforskning er ramt af stop-go-politik.

RASMUS TENGVAD

Tabel 2: Svingende bevillinger EUDP-programmet

År	2009	2010	2011
Udgiftsbevilling mio. kr	226,5	426,8	52,2

EUDP-programmet, der står for 'Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram', oplever svingende bevillinger. Med det seneste finanslovsudspil falder bevillingen med 87 procent mellem 2010 og 2011

REDAKTION

Eva Tingkær (Ansvh.): eti@danskenergi.dk
Frans Clemmensen: fcl@danskenergi.dk
Rasmus Tengvad: rte@danskenergi.dk
Troels Werner Christensen: twc@danskenergi.dk
Dansk Energi
Rosenørns Allé 9
DK-1970 Frederiksberg C
T: +45 35 300 900
www.danskenergi.dk

EnergiAgenda er Dansk Energis analysemedie. EnergiAgenda udkommer løbende med analyse af aktuelle energipolitiske spørgsmål. Distributionen sker per mail. Tilmelding sker på mail tryk@danskenergi.dk.

CHEFØKONOM
Frans Clemmensen
M: 22 750 435
fcl@danskenergi.dk

KONSULENT
Rasmus Tengvad
M: 22 750 429
rte@danskenergi.dk

Myte om dansk energiforskning punkteret (fortsat)

Find den røde tråd

De opsummerede svagheder skal ses i lyset af, at en række andre lande satser massivt på forskning i nye energiteknologier. Herudover har Danmark en af de mest ambitiøse energi- og klimaforpligtelser i EU, der indebærer 30 procent vedvarende energi i det danske energisystem i 2020 samt et 20 procent lavere udslip af drivhusgasser i de ikke-kvotefattede sektorer: transport, opvarmning af boliger og landbruget.

Hvis det skal nås, kræver det en fokuseret indsats – ikke mindst på energiforskningsområdet. Og her kan det gode samarbejde mellem erhvervsliv og offentlige forskningsinstitutioner og det forholdsvis store antal af ph.d.-kandidater ikke stå alene.

Flere kraftcentre

Der kan derfor være behov for at samle de strategiske forskningsmidler. En anden anbefaling er at arbejde imod en større koncentration på aftagersiden af forskningsmidlerne. CEBR-analysen peger på Risø-DTU som et eksempel på en base for større miljøer, der har udviklet særlige danske kompetencer inden for forskning i vedvarende energi. Sidstnævnte vil også forbedre mulighederne for at styrke tværfagligheden i energiforskningen, som de tre økonomiprofessorer også identificerer som et område med forbedringspotentiale.

Sidst, men ikke mindst lægger analysen stor vægt på mere stabile rammer for energiforskningen fremadrettet. Analysen peger på, at energiforskning både den strategiske og den anvendte med fordel kan prioriteres, når globaliseringsmidlerne skal fordeles. Herudover opfordrer professorerne til en langsigtet stabilitet i bevillingerne med bred politisk opbakning.

Det er nødvendig rygvind, hvis Danmark vil i forskningsfront fra den knapt så prangende placering midt i OECD-feltet.

FAKTABOKS 1: Styrker på energiforskningsområdet

EU-midler

DK's andel af EU's energiforskningsmidler	7,5 procent
DK's gennemsnit for alle prioritetsområder	2,3 procent

Virksomhedernes deltagelse

Energivirksomhedernes andel af EU midler	64 procent
Gennemsnit for alle sektorer	31 procent